

Kuva: Jouko Kumpula

Porotalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen – miten ilmastonmuutoksen haitalliset vaikutukset voidaan minimoida?

Tutkimustiedon yhteenveto; liite 1: aineiston bibliografiset tiedot

Liite CLIMINI-hankkeen väliraporttiin, maaliskuu 2021

Kirjoittajat: Sirpa Rasmus¹, Jouko Kumpula², Mia Landauer¹, Ilari Lehtonen³, Ilona Mettiäinen², Jaana Sorvali², Heikki Tuomenvirta³, Minna Turunen¹

¹Lapin yliopisto, Arktinen keskus; ²Luonnonvarakeskus, ³Ilmatieteen laitos

Viittausohje: Rasmus, S., Kumpula, J., Landauer, M., Lehtonen, I., Mettiäinen, I., Sorvali, J., Tuomenvirta, H. ja Turunen, M. 2021. Porotalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen – tutkimustiedon yhteenveto. CLIMINI-hankkeen väliraportti (CLIMINI: Porotalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen – miten ilmastonmuutoksen haitalliset vaikutukset voidaan minimoida). <https://www.arcticcentre.org/FI/climini/materiaalit>

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Aineistohausta

Teimme kaksi kattavaa aineistohakua vuodesta 2000 alkaen julkaistusta kirjallisuudesta.

Google Scholar, ja *Publish or Perish* -ohjelmissa tehtiin haut hakukomennolla 'reindeer AND Finland' (aikavälillä 2000-16.4 2020) ja 'poro JA poronhoito' (ei aikarajaa-16.7.2020 asti); rajoitettu 1000 julkaisuun. Haku sisälsi avainsanat, tiivistelmän, ja kokotekstin.

Porotaloutteen tai poronhoitoalueeseen liittyen löydettiin 939 julkaisua englanniksi ja 384 suomeksi. Haravoimme aineistosta 54 suomenkielistä ja 209 englanninkielistä oleellista julkaisua. Haimme julkaisuja etenkin liittyen ilmastoriskeihin sekä tehtyyn ja suunniteltuun sopeutumiseen. Lisäsimme listalle haun ulkopuolelta joitakin tuoreita julkaisuja sekä Paliskuntain yhdistyksen sivuille koottuja oppaita. Näin päädyimme kokonaismäärään 91 suomenkielistä ja 220 englanninkielistä julkaisua.

Erikieliset julkaisut yhdistettiin ja luokiteltiin seuraavasti:

- Poronhoito systeeminä (4 kpl)
- Suuret linjat poronhoidossa ja poronhoitoalueella; muutokset ja murrokset (13 kpl)
- Laajat/yleiset ilmastonmuutosraportit ja -artikkelit (14 kpl)
- Säävaikutukset poronhoitoon; pärjääminen; sopeutuminen (18 kpl)
- Porokannat ja kuolleisuus / mahdolliset sää- ja ilmastovaikutukset (18 kpl)
- Porojen fysiologia ja vuodenkierto / mahdolliset sää- ja ilmastovaikutukset (19 kpl)
- Poron käytös ja luonne / mahdolliset sää- ja ilmastovaikutukset (16 kpl)
- Poron terveys/sairaudet/taudinaiheuttajat/loiset (31 kpl)
- Laitumet ja kasvillisuus / laidunten käytettävyyden muutos muuttuvassa ilmastossa (35 kpl)
- Ruokinta ja siihen liittyvät seikat (16 kpl)
- Poron hyvinvointi, hoitokäytänteet, kuljetus, teurastus, lihankäsittely ja -jalostus; tuotantoketju (25 kpl)
- Poronhoitajan hyvinvointi, työturvallisuus yms. (12 kpl)
- Poronhoidon sosio-kulttuuriset puolet, saamelaisuus, alueellisuus, kokonaisvaltainen hyvinvointi (8 kpl)
- Poronhoidon kestävyys ja taloudellinen näkökulma (9 kpl)
- Poronhoitajat: sukupuoli- ja sukupolvinäkökulma (7 kpl)
- Matkailu ja poronhoito (7 kpl)
- Suunnittelu, tietolähteet, perinteinen tieto ja sen käyttö (29 kpl)
- Sopeutuminen, resilienssi, herkkyyys (myös muut elinkeinot tai muu kuin ilmastonäkökulma; 30 kpl)

Aineiston bibliografiset tiedot ovat oheisessa taulukossa, aikajärjestyksessä aihealuettain. Materiaali on saatavissa myös helposti käsiteltävässä excel-muodossa hankkeen tutkijoilta.

Poronhoito systeeminä
Burkhard, B. (2004). Ecological assessment of the reindeer husbandry system in northern Finland (Doctoral dissertation, Verein zur Förderung der Ökosystemforschung zu Kiel).
Müller-Wille, L., Hukkinen, J., Müller, F., Bölter, M., & Forbes, B. C. (2006). Synthesis: Environmental and sociopolitical conditions for modern reindeer management in Europe's North. In <i>Reindeer Management in Northernmost Europe</i> (pp. 365-379). Springer, Berlin, Heidelberg.
Burkhard, B., & Müller, F. (2008). Indicating human-environmental system properties: Case study northern Fennoscandinavian reindeer herding. <i>Ecological Indicators</i> , 8(6), 828-840
Mustonen, T., & Jones, G. (2016). Reindeer herding in Finland: a report for Trashumancia y Naturaleza. European Forum on Nature Conservation and Pastoralism and Snowchange. 2015.
Suuret linjat poronhoidossa ja poronhoitoalueella; muutokset ja murrokset
Tuisku, T. (2003). Reindeer Herding in Transition. <i>Ethnologia Fennica</i> , 30, 95-98.
Williams, S. M. (2003). Tradition and change in the sub-arctic: Sami reindeer herding in the modern era. <i>Scandinavian Studies</i> , 75(2), 229-256.
Lahteenmaki, M. (2006). From reindeer nomadism to extreme experiences: economic transitions in Finnish Lapland in the 19th and 20th centuries. <i>International Journal of Entrepreneurship and Small Business</i> , 3(6), 696-704.
Aaris-Sørensen, K., Mühldorff, R., & Petersen, E. B. (2007). The Scandinavian reindeer (<i>Rangifer tarandus</i> L.) after the last glacial maximum: time, seasonality and human exploitation. <i>Journal of Archaeological Science</i> , 34(6), 914-923.
Helle, T. P., & Jaakkola, L. M. (2008, April). Transitions in herd management of semi-domesticated reindeer in northern Finland. In <i>Annales Zoologici Fennici</i> (Vol. 45, No. 2, pp. 81-101). Finnish Zoological and Botanical Publishing Board.
Gunn, A., Russell, D., White, R. G., & Kofinas, G. (2009). Facing a future of change: wild migratory caribou and reindeer. <i>Arctic</i> , 62(3), iii-vi.
Vors, L. S., & Boyce, M. S. (2009). Global declines of caribou and reindeer. <i>Global change biology</i> , 15(11), 2626-2633.
Rattenbury, K., Kielland, K., Finstad, G., & Schneider, W. (2009). A reindeer herder's perspective on caribou, weather and socio-economic change on the Seward Peninsula, Alaska. <i>Polar Research</i> , 28(1), 71-88.
Sommer, R. S., Fritz, U. W. E., Seppä, H., Ekström, J., Persson, A., & Liljegren, R. (2011). When the pond turtle followed the reindeer: effect of the last extreme global warming event on the timing of faunal change in Northern Europe. <i>Global Change Biology</i> , 17(6), 2049-2053.
Pape, R., & Löffler, J. (2012). Climate change, land use conflicts, predation and ecological degradation as challenges for reindeer husbandry in Northern Europe: what do we really know after half a century of research?. <i>Ambio</i> , 41(5), 421-434.
Kryazhimskiy, F. V., Maklakov, K. V., Morozova, L. M., & Ektova, S. N. (2012). Simulation Modelling of the System "Vegetation Cover-Domestic Reindeer" in the Yamal Peninsula: Could Global Warming Help to Save the Traditional Way of Land Use?. <i>Procedia Environmental Sciences</i> , 13, 598-605.
Käyhkö, J., & Horstkotte, T. (2017). Reindeer husbandry under global change in the tundra region of Northern Fennoscandia. https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1160955&dsid=-3691
Colpaert, A. (2017). The changing face of reindeer herding. Prime Minister's Office Publications 15/2017. https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/54480525/VNK_J1217_Footprints_in_the_snow_net.pdf?1505891977=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DFinns_in_the_sagas.pdf&Expires=1615293389&Signature=Oc-01sAZUX9at5kKUR9hD~tsvG6TyYr-9IRC8fSvxvVaIHZTTruclpui~VOIOC0H7MgJvy7e6WCZntwbumzEXPUBbFt~LeoUPJfVE0EwZZmuGf9g2V6Inref582Tz~R~CyxoX4N~tlmZ6DlmAHz3teRMV3BdgCMO1aWcNnrw3snfBQWh5AfzEV7ZUBLmKrYDQ6~kzyCqPb41XIpJFIGawNJ0OUBi~XPR1vTwQqAqa0Qjx4Dwp6qqLZ8PHLmrb7rBIPVgew8MDqV6opjGsZ6r09x0D1u8J-d-

EVrnZ6vBLAqMm9YMhEcr6Rge9I7LOQgRWmuVGRp7sOQQVEWuOqhZKA__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=134

Laajat/yleiset ilmastomuutosraportit ja -artikkelit poronhoitoon/poronhoitoalueeseen liittyen

Helander, E. (2004). Global change–climate change observations among the Sami. Snowscapes, dreamscapes: snowchange book on community voices of change. Fram Oy, Vaasa, 302-309.

Helle, T. (2006). Poronhoito ja muuttuva ilmasto. Metlan työraportteja, 25, 42-48.

Nikula, A., & Varmola, M. (2006). Ilmastomuutos Lapissa näkyvätkö muutokset sopeutuuko luonto? <https://core.ac.uk/download/pdf/52287016.pdf>

Oskal, A. (2008). Old Livelihoods In New Weather: Arctic Indigenous Reindeer Herders Face The Challenges Of Climate Change. Development Outreach, 10(1), 22-25.

Baer, L. A. (2010). Study on the impact of climate change adaptation and mitigation measures on reindeer herding.

Kumpula, J. (2012). Ilmastomuutos ja poronhoito. Miten väistämättömään ilmastomuutokseen voidaan varautua?–yhteenvedo suomalaisesta sopeutumistutkimuksesta eri toimialoilla.

Fuchs, L. (2015). The impact of climate change on Sami reindeer husbandry in Sweden. What are the possible ways forward? https://www.arcticsummercollege.org/sites/default/files/ASC%20Paper_Fuchs_L%C3%A9on.pdf

Kurppa, S., & Reinikainen, A. (2017). Tilannekatsaus Luonnonvarakeskuksen (Luke) arktiseen biotalouteen liittyvistä hankkeista ja toiminnasta arktisella alueella. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/541454>

Soppela, P., & Turunen, M. (2017). Sopeutuuko porotalous kasautuvien muutosten paineessa. M. Tennberg, A. Emelyanova, H. Eriksen, J. Haapala, A. Hannukkala, J. Jaakkola, et. al. (eds.) Barentsin alue muuttuu, miten Suomi sopeutuu. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, Helsinki, 31, 68-85.

Peltonen-Sainio, P., Sorvali, J., Müller, M., Huitu, O., Neuvonen, S., Nummelin, T., ... & Kumpula, J. (2017). Sopeutumisen tila 2017: Ilmastokestävyyden tarkastelut maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

Jaakkola, J. J., Juntunen, S., & Näkkäläjärvi, K. (2018). The holistic effects of climate change on the culture, well-being, and health of the Saami, the only indigenous people in the European Union. Current environmental health reports, 5(4), 401-417.

Markkula, I., Turunen, M., & Rasmus, S. (2019). A review of climate change impacts on the ecosystem services in the Saami Homeland in Finland. Science of the Total Environment, 692, 1070-1085.

Turunen, M., Rasmus, S., & Kumpula, J. (2020). 4. Poronhoito ja ilmastomuutos. Kestävä biotalous porolaitumilla-hankkeen osaraportit, johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset.

Jaakkola, J. J., Näkkäläjärvi, K., & Juntunen, S. (2020). SAAMI–Saamelaiden sopeutuminen ilmastomuutokseen. https://www oulu.fi/sites/default/files/content/Lyhytraportti_SAAMI-hanke_11022020.pdf

Säävaikutukset poronhoitoon; pärjääminen; sopeutuminen

Kumpula, J., Colpaert, A., & Nieminen, M. (2003). Metsänkäsittelyjen ja lumiolosuhteiden vaikutus porojen laidunten käyttöön Ivalon paliskunnassa. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.

Silander, J., & Järvinen, E. A. (2004). Vuosien 2002-2003 poikkeuksellisen kuivuuden vaikutukset. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/40479/SY_731.pdf?sequence=1

Moen, J. (2008). Climate change: effects on the ecological basis for reindeer husbandry in Sweden. Ambio, 304-311.

Bartsch, A., Kumpula, T., Forbes, B. C., & Stammler, F. (2010). Detection of snow surface thawing and refreezing in the Eurasian Arctic with QuikSCAT: implications for reindeer herding. <i>Ecological applications</i> , 20(8), 2346-2358.
Vuojala-Magga, T., Turunen, M., Ryyppo, T., & Tennberg, M. (2011). Resonance strategies of Sámi reindeer herders in northernmost Finland during climatically extreme years. <i>Arctic</i> , 227-241.
Rasmus, S., Kumpula, J., & Jylhä, K. I. R. S. T. I. (2014). Suomen poronhoitoalueen muuttuvat talviset sää- ja lumiolosuhteet. <i>Terra</i> , 126(4), 169-185.
Lehtonen, I., & Hoppula, P. (2014). Tykkylumen alueellinen esiintyminen Suomessa kahden laskentamenetelmän perusteella. <i>Metsätieteen aikakauskirja tutkimustulosteita</i> . https://metsatieteenaikakauskirja.fi/pdf/article5811.pdf
Turunen, M., Rasmus, S., Bavay, M., Ruosteenoja, K., & Heiskanen, J. (2015). Talvisäät, lumiolot ja poronhoitotyöt: poronhoitajien näkemyksiä ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja keinoista selviytyä ongelmista. <i>Suomen Riista</i> , 61, 7-25.
Rasmus, S., & Turunen, M. (2015). Suomen poronhoitoalueen lumiolosuhteet ja niiden vaikutukset poronhoitoon. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62234/ACR%2062.pdf?sequence=2
Riseth, J. Å., Tømmervik, H., & Bjerke, J. W. (2016). 175 years of adaptation: North Scandinavian Sámi reindeer herding between government policies and winter climate variability (1835–2010). <i>Journal of Forest Economics</i> , 24, 186-204.
Turunen, M. T., Rasmus, S., Bavay, M., Ruosteenoja, K., & Heiskanen, J. (2016). Coping with difficult weather and snow conditions: Reindeer herders' views on climate change impacts and coping strategies. <i>Climate Risk Management</i> , 11, 15-36.
Rasmus, S., Kivinen, S., Bavay, M., & Heiskanen, J. (2016). Local and regional variability in snow conditions in northern Finland: a reindeer herding perspective. <i>Ambio</i> , 45(4), 398-414.
Forbes, B. C., Kumpula, T., Meschtyb, N., Laptander, R., Macias-Fauria, M., Zetterberg, P., ... & Bartsch, A. (2016). Sea ice, rain-on-snow and tundra reindeer nomadism in Arctic Russia. <i>Biology letters</i> , 12(11), 20160466.
Turunen, M., Rasmus, S., Pääkkö, E., Anttonen, M., & Mäkelä, K. (2017). Mitä poronhoitajat kertovat sään ja ilmaston vaikutuksista poronhoitoon? https://paliskunnat.fi/tiedostot/Kysely_poronhoitajille_saa_ilmasto_raportti_2017.pdf
Lépy, É., & Pasanen, L. (2017). Observed regional climate variability during the last 50 years in reindeer herding cooperatives of Finnish fell Lapland. <i>Climate</i> , 5(4), 81.
Rasmus, S., Kivinen, S., & Irannezhad, M. (2018). Basal ice formation in snow cover in Northern Finland between 1948 and 2016. <i>Environmental Research Letters</i> , 13(11), 114009.
Rasmus, S., Turunen, M., Luomaranta, A., Kivinen, S., Jylhä, K., & Räihä, J. (2020). Climate change and reindeer management in Finland: co-analysis of practitioner knowledge and meteorological data for better adaptation. <i>Science of the Total Environment</i> , 710, 136229.
Kumpula, J., Jokinen, M., Siitari, J., & Siitari, S. (2020). Talven 2019–2020 sää-, lumi- ja luonnonolosuhteiden poikkeuksellisuus ja vaikutukset poronhoitoon.
Porokannat ja kuolleisuus / mahdolliset sää- ja ilmastovaikutukset
Lee, S. E., Press, M. C., Lee, J. A., Ingold, T., & Kurttila, T. (2000). Regional effects of climate change on reindeer: a case study of the Muotkatunturi region in Finnish Lapland. <i>Polar Research</i> , 19(1), 99-105.
Helle, T., Kojola, I., & Timonen, M. (2001). Lumipeitteen vaikutus Käsivarren porolukuihin: mikä on Pohjois-Atlantin säävaihtelun (NAO) merkitys. <i>Suomen riista</i> , 47, 75-85.
Helle, T., Kojola, I., & Timonen, M. (2001). Impact of snow cover on the reindeer population in Käsivarsi, NW Finland: is North Atlantic weather oscillation (NAO) involved. <i>Á/Wildl. Finl</i> , 47, 75Á.
Maijala, V., Norberg, H., Kumpula, J., & Nieminen, M. (2002). Poron vasatuotto ja-kuolemat Suomen poronhoitoalueella. <i>Kala- ja riistaraportteja</i> 252. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/536424/raportti252.pdf?sequence=1
Kumpula, J., & Colpaert, A. (2003). Effects of weather and snow conditions on reproduction and survival of semi-domesticated reindeer (<i>R. t. tarandus</i>). <i>Polar Research</i> , 22(2), 225-233.

Norberg, H., Nieminen, M., Kumpula, J., Kojola, I., & Maijala, V. (2005). Porovasojen kuolleisuus ja kuolinsyyt: yhteenveto telemetriatutkimuksista Suomen poronhoitoalueella vuosina 1997-2004.
Helle, T., & Kojola, I. (2006). Population trends of semi-domesticated reindeer in Fennoscandia—evaluation of explanations. In <i>Reindeer management in northernmost Europe</i> (pp. 319-339). Springer, Berlin, Heidelberg.
Tveraa, T., Fauchald, P., Gilles Yoccoz, N., Anker Ims, R., Aanes, R., & Arild Høgda, K. (2007). What regulate and limit reindeer populations in Norway?. <i>Oikos</i> , 116(4), 706-715.
Helle, T., & Kojola, I. (2008). Demographics in an alpine reindeer herd: effects of density and winter weather. <i>Ecography</i> , 31(2), 221-230.
Tyler, N. J. (2010). Climate, snow, ice, crashes, and declines in populations of reindeer and caribou (<i>Rangifer tarandus</i> L.). <i>Ecological Monographs</i> , 80(2), 197-219.
Nieminen, M., Norberg, H., & Maijala, V. (2011). Mortality and survival of semi-domesticated reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i> L.) calves in northern Finland. <i>Rangifer</i> , 31(1), 71-84.
Nieminen, M., Norberg, H., & Maijala, V. (2013). Calf mortality of semi-domesticated reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) in the Finnish reindeer-herding area. <i>Rangifer</i> , 79-90.
Ballesteros, M., Bårdsen, B. J., Fauchald, P., Langeland, K., Stien, A., & Tveraa, T. (2013). Combined effects of long-term feeding, population density and vegetation green-up on reindeer demography. <i>Ecosphere</i> , 4(4), 1-13.
Tveraa, T., Stien, A., Bårdsen, B. J., & Fauchald, P. (2013). Population densities, vegetation green-up, and plant productivity: impacts on reproductive success and juvenile body mass in reindeer. <i>PloS one</i> , 8(2), e56450.
Aikio, P., & Kojola, I. (2014, December). Reproductive rate and calf body mass in a north-boreal reindeer herd: effects of NAO and snow conditions. In <i>Annales Zoologici Fennici</i> (Vol. 51, No. 6, pp. 507-514). Finnish Zoological and Botanical Publishing Board.
Tveraa, T., Stien, A., Brøseth, H., & Yoccoz, N. G. (2014). The role of predation and food limitation on claims for compensation, reindeer demography and population dynamics. <i>Journal of Applied Ecology</i> , 51(5), 1264-1272.
Ubani, A., Horstkotte, T., Kaarlejärvi, E., Sévêque, A., Stammler, F., Olofsson, J., ... & Moen, J. (2016). Long-term trends and role of climate in the population dynamics of Eurasian reindeer. <i>PloS one</i> , 11(6), e0158359.
Rasmus, S., Rähkä, J., & Norberg, H. (2019). Lumiolosuhteiden moninaiset vaikutukset petojen aiheuttamiin porovahinkoihin Suomessa.. Posterin esittämispaiikka: XXIX Geofysiikan Päivät, Rovaniemi, Rovaniemi, .
Porojen fysiologia ja vuodenkierto / mahdolliset sää- ja ilmastovaikutukset
Soppela, P., & Nieminen, M. (2002). Effect of moderate wintertime undernutrition on fatty acid composition of adipose tissues of reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i> L.). <i>Comparative Biochemistry and Physiology Part A: Molecular & Integrative Physiology</i> , 132(2), 403-409.
Weladji, R. B., & Holand, Ø. (2003). Global climate change and reindeer: effects of winter weather on the autumn weight and growth of calves. <i>Oecologia</i> , 136(2), 317-323.
Soppela, P., & Nieminen, M. (2001). The effect of wintertime undernutrition on the fatty acid composition of leg bone marrow fats in reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i> L.). <i>Comparative Biochemistry and Physiology Part B: Biochemistry and Molecular Biology</i> , 128(1), 63-72.
Weladji, R. B., Holand, Ø., Steinheim, G., Colman, J. E., Gjostein, H., & Kosmo, A. (2005). Sexual dimorphism and intercorhort variation in reindeer calf antler length is associated with density and weather. <i>Oecologia</i> , 145(4), 549-555.
Mathiesen, S. D., Mackie, R. I., Aschfalk, A., Ringø, E., & Sundset, M. A. (2005). Microbial ecology of the digestive tract in reindeer: seasonal changes. <i>Biology of Growing Animals</i> , 2, 75-102.
Pösö, A. R. (2005). Seasonal changes in reindeer physiology. <i>Rangifer</i> , 25(1), 31-38.
Mesteig, K., Tyler, N. J. C., & Blix, A. S. (2000). Seasonal changes in heart rate and food intake in reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>). <i>Acta Physiologica Scandinavica</i> , 170(2), 145-151.

Pösö, A. R., Heiskari, U., Lindström, M., Nieminen, M., & Soveri, T. (2001). Muscle fibre growth in undernourished reindeer calves (<i>Rangifer tarandus tarandus</i> L.) during winter. <i>Comparative Biochemistry and Physiology Part A: Molecular & Integrative Physiology</i> , 129(2-3), 495-500.
Røed, K. H., Holand, Ø., Mysterud, A., Tverdal, A., Kumpula, J., & Nieminen, M. (2007). Male phenotypic quality influences offspring sex ratio in a polygynous ungulate. <i>Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences</i> , 274(1610), 727-733.
Nikander, S., & Saari, S. (2007). Notable seasonal variation observed in the morphology of the reindeer rumen fluke (<i>Paramphistomum leydeni</i>) in Finland. <i>Rangifer</i> , 27(1).
Hogg, C., Neveu, M., Stokkan, K. A., Folkow, L., Cottrill, P., Douglas, R., ... & Jeffery, G. (2011). Arctic reindeer extend their visual range into the ultraviolet. <i>Journal of Experimental Biology</i> , 214(12), 2014-2019.
Oldeboer, K., & Ophof, A. (2011). Nutritional composition of Finnish semi-domestic reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) spring forage intake (Doctoral dissertation, Thesis research report, Van Hall Larenstein University of Applied Science).
Tennenhouse, E. M., Weladji, R. B., Holand, Ø., & Nieminen, M. (2012, June). Timing of reproductive effort differs between young and old dominant male reindeer. In <i>Annales Zoologici Fennici</i> (Vol. 49, No. 3, pp. 152-160). Finnish Zoological and Botanical Publishing Board.
Reimers, E., Nieminen, M., & Tsegaye, D. (2013). Antler casting in relation to parturition in semi-domesticated female reindeer.
Ophof, A. A., Oldeboer, K. W., & Kumpula, J. (2013). Intake and chemical composition of winter and spring forage plants consumed by semi-domesticated reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) in Northern Finland. <i>Animal feed science and technology</i> , 185(3-4), 190-195.
Muuttoranta, K., Holand, Ø., Røed, K. H., Tapio, M., Nieminen, M., & Mäki-Tanila, A. (2013). Genetic and environmental effects affecting the variation in birth date and birth weight of reindeer calves. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/481621/2598-10511-1-PB-1.pdf?sequence=1
Paoli, A., Weladji, R. B., Holand, Ø., & Kumpula, J. (2018). Winter and spring climatic conditions influence timing and synchrony of calving in reindeer. <i>PLoS One</i> , 13(4), e0195603.
Paoli, A., Weladji, R. B., Holand, Ø., & Kumpula, J. (2020). Response of reindeer mating time to climatic variability. <i>BMC ecology</i> , 20(1), 1-13.
Paoli, A., Weladji, R. B., Holand, Ø., & Kumpula, J. (2020). The onset in spring and the end in autumn of the thermal and vegetative growing season affect calving time and reproductive success in reindeer. <i>Current Zoology</i> , 66(2), 123-134.
Poron käytös ja luonne / mahdolliset sää- ja ilmastovaikutukset
Skarin, A. (2001). Interactions Between Reindeer, Humans, Topography and Weather: Spatial Patterns of Reindeer Pellet Groups and Lichen Height. <i>Sveriges lantbruksuniv.</i>
Nellemann, C., Vistnes, I., Jordhøy, P., & Strand, O. (2001). Winter distribution of wild reindeer in relation to power lines, roads and resorts. <i>Biological conservation</i> , 101(3), 351-360.
Hagemoen, R. I. M., & Reimers, E. (2002). Reindeer summer activity pattern in relation to weather and insect harassment. <i>Journal of Animal Ecology</i> , 71(5), 883-892.
Weladji, R. B., Holand, Ø., & Almøy, T. (2003). Use of climatic data to assess the effect of insect harassment on the autumn weight of reindeer (<i>Rangifer tarandus</i>) calves. <i>Journal of zoology</i> , 260(1), 79-85.
Kumpula, J., Lefrère, S. C., & Nieminen, M. (2004). The use of woodland lichen pasture by reindeer in winter with easy snow conditions. <i>Arctic</i> , 273-278.
Colman, J. E., Eidesen, R., Hjermann, D., Gaup, M. A., Holand, Ø., Moe, S. R., & Reimers, E. (2004). Reindeer 24-hr within and between group synchronicity in summer versus environmental variables. <i>Rangifer</i> , 24(1), 25-30.
Weladji, R. B., Gaillard, J. M., Yoccoz, N. G., Holand, Ø., Mysterud, A., Loison, A., ... & Stenseth, N. C. (2006). Good reindeer mothers live longer and become better in raising offspring. <i>Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences</i> , 273(1591), 1239-1244.
Mårell, A., & Edenius, L. (2006). Spatial heterogeneity and hierarchical feeding habitat selection by reindeer. <i>Arctic, Antarctic, and Alpine Research</i> , 38(3), 413-420.

Vuojala-Magga, T. (2010). Knowing, training, learning: The importance of reindeer character and temperament for individuals and communities of humans and animals. Good to eat, good to live with: Nomads and animals in northern Eurasia and Africa. <i>Northeast Asian Study Series</i> , 11, 43-62.
Djaković, N., Holand, Ø., Hovland, A. L., Røed, K. H., Weladji, R. B., Fjeldstad, E., & Nieminen, M. (2012). Association patterns and kinship in female reindeer (<i>Rangifer tarandus</i>) during rut. <i>acta ethologica</i> , 15(2), 165-171.
Pintus, E., Ucheddu, S., Røed, K. H., González, J. P., Carranza, J., Nieminen, M., & Holand, Ø. (2015). Flexible mating tactics and associated reproductive effort during the rutting season in male reindeer (<i>Rangifer tarandus</i> , L. 1758). <i>Current Zoology</i> , 61(5), 802-810.
Ucheddu, S., Body, G., Weladji, R. B., Holand, Ø., & Nieminen, M. (2015). Foraging competition in larger groups overrides harassment avoidance benefits in female reindeer (<i>Rangifer tarandus</i>). <i>Oecologia</i> , 179(3), 711-718.
Pape, R., & Löffler, J. (2015). Ecological dynamics in habitat selection of reindeer: An interplay of spatial scale, time, and individual animal's choice. <i>Polar Biology</i> , 38(11), 1891-1903.
Body, G., Weladji, R. B., Holand, Ø., & Nieminen, M. (2015). Fission-fusion group dynamics in reindeer reveal an increase of cohesiveness at the beginning of the peak rut. <i>acta ethologica</i> , 18(2), 101-110.
Palo, K., & Molkoselkä, P. (2016). Ympäristötekijöiden vaikutus porokolarien esiintymiseen valtatie 20 alueella. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/120855/molkoselka_pasi_palo_katja.pdf?sequence=1
Siivola, P. (2019). Porojen käyttäytyminen paimennuksessa. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/266951/valmis111_opinn%C3%A4ytety%C3%B6_pinjasiivola_2019.pdf?sequence=2
Poron terveyst/sairaudet/taudinaiheuttajat/loiset
Kumpula, J., Parikka, P., & Nieminen, M. (2000). Occurrence of certain microfungi on reindeer pastures in northern Finland during winter 1996-97. <i>Rangifer</i> , 20(1), 3-8.
Anderson, J.R., Nilssen, A.C., & Hemmingsen, W. (2001). Use of host-mimicking trap catches to determine which parasitic flies attack reindeer, <i>Rangifer tarandus</i> , under different climatic conditions. <i>The Canadian Field-Naturalist</i> 115. 274-286. https://www.researchgate.net/profile/Arne-Nilssen/publication/285763021_Use_of_host-mimicking_trap_catches_to_determine_which_parasitic_flies_attack_Reindeer_Rangifer_tarandus_under_different_climatic_conditions/links/56dd731d08ae46f1e99f6289/Use-of-host-mimicking-trap-catches-to-determine-which-parasitic-flies-attack-Reindeer-Rangifer-tarandus-under-different-climatic-conditions.pdf
Aschfalk, A., Kemper, N., & Höller, C. (2003). Bacteria of pathogenic importance in faeces from cadavers of free-ranging or corralled semi-domesticated reindeer in northern Norway. <i>Veterinary research communications</i> , 27(2), 93-100.
Aschfalk, A., & Müller, W. (2003). Differences in the seroprevalence of <i>Salmonella</i> spp. in free-ranging and corralled semi-domesticated reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) in Finland. <i>DTW. Deutsche Tierärztliche Wochenschrift</i> , 110(12), 498-502.
Kemper, N., Aschfalk, A., & Höller, C. (2006). <i>Campylobacter</i> spp., <i>Enterococcus</i> spp., <i>Escherichia coli</i> , <i>Salmonella</i> spp., <i>Yersinia</i> spp., and <i>Cryptosporidium</i> oocysts in semi-domesticated reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) in Northern Finland and Norway. <i>Acta veterinaria scandinavica</i> , 48(1), 1-7.
Kemper, N., Aschfalk, A., & Höller, C. (2006). Hygienic status of soils and surface waters in reindeer herding areas in Northernmost Europe. In <i>Reindeer Management in Northernmost Europe</i> (pp. 297-313). Springer, Berlin, Heidelberg.
Hrabok, J. T. (2006). Nematode parasites of reindeer in Fennoscandia (Vol. 2006, No. 2006: 89).
Hrabok, J. T., Oksanen, A., Nieminen, M., & Waller, P. J. (2006). Population dynamics of nematode parasites of reindeer in the sub-arctic. <i>Veterinary parasitology</i> , 142(3-4), 301-311.
Laaksonen, S., Kuusela, J., Nikander, S., Nylund, M., & Oksanen, A. (2007). Outbreak of parasitic peritonitis in reindeer in Finland. <i>Veterinary Record</i> , 160(24), 835-841.
Hrabok, J. T., Oksanen, A., Nieminen, M., & Waller, P. J. (2007). Prevalence of gastrointestinal nematodes in winter slaughtered reindeer of northern Finland. <i>Rangifer</i> , 27(2), 133-139.

Laaksonen, S., Oksanen, A., Orro, T., Norberg, H., Nieminen, M., & Sukura, A. (2008). Efficacy of different treatment regimes against setariosis (<i>Setaria tundra</i> , Nematoda: Filarioidea) and associated peritonitis in reindeer. <i>Acta Veterinaria Scandinavica</i> , 50(1), 1-9.
Kaitala, A., Kortet, R., Härkönen, S., Laaksonen, S., Härkönen, L., Kaunisto, S., & Ylönen, H. (2009). Deer ked, an ectoparasite of moose in Finland: a brief review of its biology and invasion. <i>Alces: A Journal Devoted to the Biology and Management of Moose</i> , 45, 85-88.
Laaksonen, S., Solismaa, M., Kortet, R., Kuusela, J., & Oksanen, A. (2009). Vectors and transmission dynamics for <i>Setaria tundra</i> (Filarioidea; Onchocercidae), a parasite of reindeer in Finland. <i>Parasites & Vectors</i> , 2(1), 1-10.
Laaksonen, S., Pusenius, J., Kumpula, J., Venäläinen, A., Kortet, R., Oksanen, A., & Hoberg, E. (2010). Climate change promotes the emergence of serious disease outbreaks of filarioid nematodes. <i>EcoHealth</i> , 7(1), 7-13.
Laaksonen, S. (2010). <i>Setaria tundra</i> , an emerging parasite of reindeer, and an outbreak it caused in Finland in 2003-2006.
Kynkäänniemi, S. M., Kortet, R., Härkönen, L., Kaitala, A., Paakkonen, T., Mustonen, A. M., ... & Laaksonen, S. (2010, March). Threat of an invasive parasitic fly, the deer ked (<i>Lipoptena cervi</i>), to the reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>): experimental infection and treatment. In <i>Annales Zoologici Fennici</i> (Vol. 47, No. 1, pp. 28-36). Finnish Zoological and Botanical Publishing Board.
Laaksonen, S., & Oksanen, A. (2010). Vector-borne nematodes, emerging parasites in Finnish cervids. <i>Acta Veterinaria Scandinavica</i> , 52(1), 1-2.
Härkönen, L., Härkönen, S., Kaitala, A., Kaunisto, S., Kortet, R., Laaksonen, S., & Ylönen, H. (2010). Predicting range expansion of an ectoparasite—the effect of spring and summer temperatures on deer ked <i>Lipoptena cervi</i> (Diptera: Hippoboscidae) performance along a latitudinal gradient. <i>Ecography</i> , 33(5), 906-912.
Tryland, M. (2012). Are we facing new health challenges and diseases in reindeer in Fennoscandia?. <i>Rangifer</i> , 32(1), 35-47.
Smits, S. L., Schapendonk, C. M., van Leeuwen, M., Kuiken, T., Bodewes, R., Raj, V. S., ... & Osterhaus, A. D. (2013). Identification and characterization of two novel viruses in ocular infections in reindeer. <i>PloS one</i> , 8(7), e69711.
Kynkäänniemi, S. M., Kettu, M., Kortet, R., Härkönen, L., Kaitala, A., Paakkonen, T., ... & Laaksonen, S. (2014). Acute impacts of the deer ked (<i>Lipoptena cervi</i>) infestation on reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) behaviour. <i>Parasitology research</i> , 113(4), 1489-1497.
Åsbakk, K., Kumpula, J., Oksanen, A., & Laaksonen, S. (2014). Infestation by <i>Hypoderma tarandi</i> in reindeer calves from northern Finland—Prevalence and risk factors. <i>Veterinary parasitology</i> , 200(1-2), 172-178.
Josefsen, T. D., Oksanen, A., & Gjerde, B. (2014). Parasites in reindeer in Fennoscandia—a review. <i>Norsk Veterinærtidsskrift</i> , 126(2), 185-201.
Tryland, M., Stubbsjøen, S. M., Ågren, E., Johansen, B., & Kielland, C. (2015). Herding conditions related to infectious keratoconjunctivitis in semi-domesticated reindeer: a questionnaire-based survey among reindeer herders. <i>Acta Veterinaria Scandinavica</i> , 58(1), 1-10.
Benestad, S. L., Mitchell, G., Simmons, M., Ytrehus, B., & Vikøren, T. (2016). First case of chronic wasting disease in Europe in a Norwegian free-ranging reindeer. <i>Veterinary research</i> , 47(1), 1-7.
Laaksonen, S., Oksanen, A., Kutz, S., Jokelainen, P., Holma-Suutari, A., & Hoberg, E. (2017). Filarioid nematodes, threat to arctic food safety and security. <i>Game meat hygiene: food safety and security</i> , 213-223.
Laaksonen, S., Oksanen, A., Julmi, J., Zweifel, C., Fredriksson-Ahomaa, M., & Stephan, R. (2017). Presence of foodborne pathogens, extended-spectrum β -lactamase-producing Enterobacteriaceae, and methicillin-resistant <i>Staphylococcus aureus</i> in slaughtered reindeer in northern Finland and Norway. <i>Acta Veterinaria Scandinavica</i> , 59(1), 1-8.
Haider, N., Laaksonen, S., Kjær, L. J., Oksanen, A., & Bødker, R. (2018). The annual, temporal and spatial pattern of <i>Setaria tundra</i> outbreaks in Finnish reindeer: a mechanistic transmission model approach. <i>Parasites & vectors</i> , 11(1), 1-13.
Gavin, C., Henderson, D., Benestad, S. L., Simmons, M., & Adkin, A. (2019). Estimating the amount of Chronic Wasting Disease infectivity passing through abattoirs and field slaughter. <i>Preventive veterinary medicine</i> , 166, 28-38.

Tryland, M., Nymo, I. H., Sanchez Romano, J., Mørk, T., Klein, J., & Rockström, U. (2019). Infectious disease outbreak associated with supplementary feeding of semi-domesticated reindeer. <i>Frontiers in veterinary science</i> , 6, 126.
Riseth, J. Å., Tømmervik, H., & Tryland, M. (2020). Spreading or Gathering? Can Traditional Knowledge be a Resource to Tackle Reindeer Diseases Associated with Climate Change?. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i> , 17(16), 6002.
Laitumet ja kasvillisuuden / käytettävyyden muutos muuttuvassa ilmastossa
Kumpula, J. (2001). Winter grazing of reindeer in woodland lichen pasture: effect of lichen availability on the condition of reindeer. <i>Small ruminant research</i> , 39(2), 121-130.
Heggberget, T. M., Gaare, E., & Ball, J. P. (2002). Reindeer (<i>Rangifer tarandus</i>) and climate change: importance of winter forage. <i>Rangifer</i> , 22(1), 13-31.
Soppela, P., Turunen, M., Heiskari, U., Forbes, B., Aikio, P., Magga, H., ... & Uhlig, C. (2002, October). Reindeer summer pastures and ultraviolet (UV) radiation. In 2nd AMAP International symposium on environmental pollution in the Arctic (pp. 1-4).
Edenius, L., Vencatasawmy, C. P., Sandström, P., & Dahlberg, U. (2003). Combining satellite imagery and ancillary data to map snowbed vegetation important to reindeer <i>Rangifer tarandus</i> . <i>Arctic, Antarctic, and Alpine Research</i> , 35(2), 150-157.
Burkhard, B., Kumpula, T., & Müller, F. (2003). Landscape assessment for a sustainable reindeer husbandry in northern Scandinavia. <i>EcoSys Bd</i> , 10, 166-124.
Virtanen, R., Eskelinen, A., & Gaare, E. (2003). Long-term changes in alpine plant communities in Norway and Finland. In <i>Alpine biodiversity in Europe</i> (pp. 411-422). Springer, Berlin, Heidelberg.
Jääskö, O. (2003). Ympäristöpaineiden vaikutukset Paadarin-Muotkatunturin paliskunnan poronhoitoon. <i>Technol Soc Environ</i> , 3, 105-128.
Holtmeier, F. K. (2005). Change in the timberline ecotone in northern Finnish Lapland during the last thirty years. <i>Reports from the Kevo Subarctic Research Station</i> , 23, 97-113.
Larjavaara, M. (2005). Climate and forest fires in Finland: influence of lightning-caused ignitions and fuel moisture. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/20633/climatea.pdf?sequence=2
Tømmervik, H., Hogda, K. A., & Karlsen, S. R. (2004). Growing season changes in Fennoscandia and Kola Peninsula during the period 1982 to 2002—implications for reindeer husbandry. <i>Rangifer Report</i> , 9, 36-37.
Kitti, H., Gunslay, N., & Forbes, B. C. (2006). Defining the quality of reindeer pastures: the perspectives of Sámi reindeer herders. In <i>Reindeer management in northernmost Europe</i> (pp. 141-165). Springer, Berlin, Heidelberg.
Lundqvist, H. (2007). Range characteristics and productivity determinants for reindeer husbandry in Sweden (Vol. 2007, No. 100).
Kumpula, J., & Colpaert, A. (2007). Snow conditions and usability value of pastureland for semi-domesticated reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) in northern boreal forest area. <i>Rangifer</i> , 27(1).
Helle, T., Kojola, I., & Niva, A. (2007). Ylä-Lapin porojen talvilaitumet: kolme näkökulmaa ylilaidunnukseen. https://jukuri.luke.fi/handle/10024/533205
Kumpula, T., Burkhard, B., & Müller, F. (2008). Environmental assessing of reindeer herding in changing landscapes on different scales. In <i>Use of Landscape Sciences for the Assessment of Environmental Security</i> (pp. 413-427). Springer, Dordrecht.
Turunen, M., Soppela, P., Kinnunen, H., Sutinen, M. L., & Martz, F. (2009). Does climate change influence the availability and quality of reindeer forage plants?. <i>Polar Biology</i> , 32(6), 813-832.
Lundqvist, H., Norell, L., & Danell, Ö. (2009). Relationships between biotic and abiotic range characteristics and productivity of reindeer husbandry in Sweden. <i>Rangifer</i> , 29(1), 1-24.
Turunen, M., Soppela, P., & Martz, F. (2010). Vaikuttaako ilmastonmuutos poron ravintokasvien laatuun ja saatavuuteen?. <i>Suomen Riista</i> , 56, 73-86.
Martz, F., Turunen, M., Julkunen-Tiitto, R., Suokanerva, H., & Sutinen, M. L. (2011). Different response of two reindeer forage plants to enhanced UV-B radiation: modification of the phenolic composition. <i>Polar biology</i> , 34(3), 411-420.

Santonen, T. (2011). Mittarituhot pohjoisen Utsjoen alueella ja sen vaikutukset alueen kasvillisuuteen ja poronhoitoon. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48093/Teemu_Santonen.pdf?sequence=1
Holtmeier, F. K. (2011). Response of Scots Pine (<i>Pinus sylvestris</i>) to warming climate at its altitudinal limit in Northernmost Subarctic Finland. <i>Arctic</i> , 269-280.
Horstkotte, T., & Roturier, S. (2013). Does forest stand structure impact the dynamics of snow on winter grazing grounds of reindeer (<i>Rangifer t. tarandus</i>)?. <i>Forest Ecology and Management</i> , 291, 162-171.
Nyström, A., Heikkinen, H. I., & Tolvanen, A. (2013). Soiden käyttö ja merkitys poronhoidossa Kiimingin, Kollajan, Pudasjärven ja Oijärven paliskunnissa vuonna 2011. Soiden ekosysteemipalvelut ja maankäytön suunnittelu–tuloksia soisimmasta Suomesta, 190.
Väisänen, M., Yläne, H., Kaarlejärvi, E., Sjögersten, S., Olofsson, J., Crout, N., & Stark, S. (2014). Consequences of warming on tundra carbon balance determined by reindeer grazing history. <i>Nature Climate Change</i> , 4(5), 384-388.
Biuw, M., Jepsen, J. U., Cohen, J., Ahonen, S. H., Tejesvi, M., Aikio, S., ... & Ims, R. A. (2014). Long-term impacts of contrasting management of large ungulates in the Arctic tundra-forest ecotone: ecosystem structure and climate feedback. <i>Ecosystems</i> , 17(5), 890-905.
Bezard, P., Brilland, S., & Kumpula, J. (2015). Composition of late summer diet by semi-domesticated reindeer in different grazing conditions in northernmost Finland. <i>Rangifer</i> , 35(1), 39-52.
Vuojala-Magga, T., & Turunen, M. T. (2015). Sámi reindeer herders' perspective on herbivory of subarctic mountain birch forests by geometrid moths and reindeer: a case study from northernmost Finland. <i>SpringerPlus</i> , 4(1), 1-13.
Franke, A. K., Aatsinki, P., Hallikainen, V., Huhta, E., Hyppönen, M., Juntunen, V., ... & Rautio, P. (2015). Quantifying changes of the coniferous forest line in Finnish Lapland during 1983-2009.
Risvoll, C., & Hovelsrud, G. K. (2016). Pasture access and adaptive capacity in reindeer herding districts in Nordland, Northern Norway. <i>The Polar Journal</i> , 6(1), 87-111.
Horstkotte, T., Utsi, T. A., Larsson-Blind, Å., Burgess, P., Johansen, B., Käyhkö, J., ... & Forbes, B. C. (2017). Human–animal agency in reindeer management: Sámi herders' perspectives on vegetation dynamics under climate change. <i>Ecosphere</i> , 8(9), e01931.
Kontula, T., & Raunio, A. (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161234/SY%205%20208%20Osa%202%201%20Johdanto.pdf
Maliniemi, T., Kapfer, J., Saccone, P., Skog, A., & Virtanen, R. (2018). Long-term vegetation changes of treeless heath communities in northern Fennoscandia: Links to climate change trends and reindeer grazing. <i>Journal of Vegetation Science</i> , 29(3), 469-479.
Koskinen, J. (2019). Arktis-alpiinisten kasvien ja jäkälien lajirunsauteen vaikuttavien tekijöiden tarkastelu rakenneyhtälömallien avulla. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/301580/Koskinen_Joona_Pro_gradu_2019.pdf?sequence=2
Forbes, B. C., Turunen, M. T., Soppela, P., Rasmus, S., Vuojala-Magga, T., & Kitti, H. (2019). Changes in mountain birch forests and reindeer management: Comparing different knowledge systems in Sápmi, northern Fennoscandia. <i>Polar Record</i> , 55(6), 507-521.
Kainulainen, H. (2019). Tundran pensastuminen: Puulajien levinneisyysmuutosten mallintaminen. https://helda.helsinki.fi/handle/10138/302658
Ruokinta ja siihen liittyvät seikat
Nilsson, A., Norberg, H., Redbo, I., Olsson, K., & Åhman, B. (2004). Behaviour of reindeer as an indicator of an adaptation to feeding. <i>Rangifer</i> , 24(1), 21-24.
Maijala, V., Heiskari, U., & Nieminen, M. (2004). Poron ruuansulatuselimistön sopeutuminen vuosittaiseen lisäruokintaan. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.
Nilsson, A., Åhman, B., Norberg, H., Redbo, I., Eloranta, E., & Olsson, K. (2006). Activity and heart rate in semi-domesticated reindeer during adaptation to emergency feeding. <i>Physiology & behavior</i> , 88(1-2), 116-123.
Jänkälä, A. L. (2009). Suunnittelun vaikutus poron talvisen lisäruokinnan kustannustekijöihin. Rovaniemi: Rovaniemen Ammattikorkeakoulu (Jyväskylä: Kopijyvä).

Hukkanen, T., Laaksonen, S., & Maijala, V. (2009). Porojen hätäruokinta ja -hoito. https://paliskunnat.fi/py/wp-content/uploads/2014/12/porojen_hataruokinta_ja_hoito_2009.pdf
Berg, A., Gunnarsson, B., & Ostlund, L. (2011). 'At this point, the lichens in the trees are their only means of survival': A History of Tree Cutting for Winter Reindeer Fodder by Sami People in Northern Sweden. <i>Environment and History</i> , 17(2), 265-289.
Turunen, M., & Vuojala-Magga, T. (2011). Poron ravinto ja talvinen lisäruokinta muuttuvassa ilmastossa. fi=Lapin yliopisto, Arktinen keskus en= University of Lapland, Arctic Centre .
Jänkälä, A.L. (2011). Poron ruokinnan ja tarhauksen ABC. Porotalousyrittämisen erilaiset oppimisympäristöt -hanke 2009-2011. Esitelmä. https://docplayer.fi/3988107-Poron-ruokinnan-ja-tarhauksen-abc.html
Hukkanen, T. (2012). Porojen talvitarhauksen hyvien toimintatapojen opas. <i>Poromies</i> , 1, 2012.
Turunen, M., Oksanen, P., Vuojala-Magga, T., Markkula, I., Sutinen, M. L., & Hyvönen, J. (2013). Impacts of winter feeding of reindeer on vegetation and soil in the sub-Arctic: insights from a feeding experiment. <i>Polar Research</i> , 32(1), 18610.
Maijala, V., Kylmämaa, L., Majuri, K., & Mustonen, J. (2013). Porojen talviruokinnan hyvien toimintatapojen opas. Rovaniemi: Rovaniemen ammattikorkeakoulu.
Turunen, M., Vuojala-Magga, T., & Giguère, N. (2014). Past and present winter feeding of reindeer in Finland: herders' adaptive learning of feeding practices. <i>Arctic</i> , 173-188.
Kumpula, J., Siitari, J., Törmänen, H., & Siitari, S. (2015). Porojen laitumet, ruokinta ja tuottavuus poronhoitoalueen pohjoisosassa. <i>Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus</i> , 48, 2015.
Pekkarinen, A. J., Kumpula, J., & Tahvonen, O. (2015). Reindeer management and winter pastures in the presence of supplementary feeding and government subsidies. <i>Ecological Modelling</i> , 312, 256-271.
Lapin AMK & Oulun AMK (2015). Ympäristöopas porojen maasto- ja aitaruokintaan. https://paliskunnat.fi/ohjeet_oppaat/Ymparistoopas_porojen_maasto_ja_aitaruokintaan_2015.pdf
Horstkotte, T. (Ed.), Lépy, É. (Ed.), Risvoll, C., Eilertsen, S. M., Heikkinen, H. I., Hovelsrud, G. K., Landauer, M., Löf, A., Omazic, A., Paulsen, M., Pekkarinen, A.-J., Sarkki, S., Tryland, M., & Åhman, B. (2020). Supplementary feeding in reindeer husbandry: Results from a workshop with reindeer herders and researchers from Norway, Sweden and Finland. <i>Nordforsk</i> . http://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1514960/FULLTEXT01.pdf
Poron hyvinvointi, hoitokäytänteet, kuljetus, teurastus, lihankäsittely ja -käyttö; tuotantoketju
Wiklund, E., & Malmfors, G. (2004). The effects of pre-slaughter handling on reindeer meat quality—A review. In <i>Animal Breeding Abstracts</i> (Vol. 72, No. 1, pp. 1N-6N). CAB International.
Paliskuntain yhdistys (2009). Poron hoito- ja käsittelyopas. https://paliskunnat.fi/py/wp-content/uploads/2014/12/poron_hoito_ja_kasittelyopas_2009.pdf
Muuttoranta, K., & Mäki-Tanila, A. (2011). Selection decisions among reindeer herders in Finland.
POROTAKU -hanke (2011). Poron elävänä kuljettamisen hyvien toimintatapojen opas. https://paliskunnat.fi/py/wp-content/uploads/2014/12/porojen_elavana_kuljetus_2011.pdf
Paliskuntain yhdistys (2013). Poronlihan suoramyynnin hyvän toimintatavan malli. https://paliskunnat.fi/ohjeet_oppaat/Poronlihan_suoramyynnin_hyva_toimintatapa_2013.pdf
Pettersen, M. K., Hansen, A. Å., & Mielnik, M. (2014). Effect of different packaging methods on quality and shelf life of fresh reindeer meat. <i>Packaging Technology and Science</i> , 27(12), 987-997.
Wiklund, E. (2014). Experiences during implementation of a quality label for meat from reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>). <i>Trends in game meat hygiene: From forest to fork</i> . Wageningen Academic Publishers, Wageningen, 295-303.
Muuttoranta, K., & Mäki-Tanila, A. (2014). Reindeer production in Finland-integration of traditional and new technologies. In <i>Cattle husbandry in Eastern Europe and China: Structure, development paths and optimisation</i> (pp. 293-29). Wageningen Academic Publishers.
Paliskuntain yhdistys (2014). Poronlihan vähittäismyymälä-opas. https://paliskunnat.fi/ohjeet_oppaat/Poronlihanmyymala_opas_2014.pdf

Silvenius, F., Hietala, S., & Kurppa, S. (2015). Environmental impacts of reindeer meat–LCA analysis of Finnish production. In In the spirit of the Rovaniemi process 2015, 2nd international conference, local and global arctic, 24-26 November 2015, Rovaniemi, Lapland, Finland: conference programme & session abstracts. The Arctic Centre.
Vepsäläinen, J. (2016). Ruokaketjun osaamistarpeet tulevaisuudessa. Opetushallituksen raportit ja selvitykset, 5.
Reinert, H. (2008). The corral and the slaughterhouse: knowledge, tradition and the modernization of indigenous reindeer slaughtering practice in the Norwegian Arctic (Doctoral dissertation, University of Cambridge).
Ikonen, J. (2017). Poronlihan tuotantoketju Suomessa: Vertikaalisen koordinaation näkökulma. https://helda.helsinki.fi/handle/10138/228422
Laaksonen, S., Jokelainen, P., Pusenius, J., & Oksanen, A. (2017). Is transport distance correlated with animal welfare and carcass quality of reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>)?. <i>Acta Veterinaria Scandinavica</i> , 59(1), 1-8.
Kautto, A. H., Vågsholm, I., & Niskanen, R. (2017). Meat inspection of reindeer—a rich source of data for monitoring food safety and animal and environmental health in Sweden. <i>Infection ecology & epidemiology</i> , 7(1), 1340695.
Maijala, V. (2018). Poron hyvinvointi. Teoksessa Ojuva, J. (toim.). Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa, s. 65-81. https://blogi.eoppimispalvelut.fi/elma/files/2018/11/ELMA_Opaskirja_Suomi_1-2-3_5Poro.pdf#page=30
Parasta poroa -hanke (2018). Hyvä tapa toimia poroelintarvikeketjussa. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Poroelintarvikeketju_2018.pdf
Juotasiemi, P. & Paliskuntain yhdistys (2018). Poroteurastamoiden nykyisten sivutuotejakeiden mahdollisuudet elintarvikkeena ja rehuna, osa I. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Poroteurastamoiden_sivutuotteet_2018.pdf
Juotasiemi, P. & Paliskuntain yhdistys (2018). Poronlihaleikkaamojen nykyisten sivutuotejakeiden mahdollisuudet elintarvikkeena ja rehuna, osa II. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Poronlihaleikkaamoiden_sivutuotteet_2018.pdf
Kela, S. N. (2019). Porojen hyvinvoinnin nykytila poroteurastamoilla. https://www.theseus.fi/handle/10024/161687
Lapin AMK (2019). Yhdessä eloa - Hyviä käytäntöjä paliskuntatyöhön. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Yhdessa_elo_hyvia_kaytantoja_poronhoitotyohon_2019.pdf
Majuri, K. (2019). Hyvät käytännöt poroteurastuksessa - Laitosteurastus. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Poroteurastus__laitosteurastus_2019.pdf
Parasta poroa -hanke (2019). Lihankäsittelyn mahdollisuudet - poronlihaa käsittelevä ilmoitettu elintarvikehuoneisto. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Lihankasittelyn_mahdollisuudet_2019.pdf
Majuri, K., Muuttoranta, K., & Kangastie, H. (2019). POTERO.
Paliskuntain yhdistys (2020). Poronlihan suoramyynnin omavalvontasuunnitelma. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Poronlihan_suoramyynin_omavalvontasuunnitelma_2020.pdf
Poronhoitajan hyvinvointi, työturvallisuus yms.
Juopperi, K., Hassi, J., Ervasti, O., Drebs, A., Näyhä, S. (2002). Incidence of frostbite and ambient temperature in Finland, 1986–1995. A national study based on hospital admissions. <i>Int J Circumpolar Health</i> 61(4): 352-62. doi: 10.3402/ijch.v61i4.17493.
Hassler, S., Sjölander, P., Johansson, R., Grönberg, H., & Damber, L. (2004). Fatal accidents and suicide among reindeer herding Sami in Sweden. <i>International journal of circumpolar health</i> , 63(sup2), 384-388.
Pekkarinen, A. (2006). Changes in reindeer herding work and their effect on occupational accidents. <i>International journal of circumpolar health</i> , 65(4), 357-364.
Soininen, L., & Pukkala, E. (2008). Mortality of the Sami in northern Finland 1979–2005. <i>International journal of circumpolar health</i> , 67(1), 45-57
Sjölander, P., Daerga, L., Edin-Liljegren, A., & Jacobsson, L. (2008). Musculoskeletal symptoms and perceived work strain among reindeer herders in Sweden. <i>Occupational medicine</i> , 58(8), 572-579.

Kaiser, N., Sjölander, P., Liljegren, A. E., Jacobsson, L., & Renberg, E. S. (2010). Depression and anxiety in the reindeer-herding Sami population of Sweden. <i>International Journal of Circumpolar Health</i> , 69(4), 383-393.
Ahlm, K., Hassler, S., Sjölander, P., & Eriksson, A. (2010). Unnatural deaths in reindeer-herding Sami families in Sweden, 1961–2001. <i>International journal of circumpolar health</i> , 69(2), 129-137.
Daerga, L., Sjölander, P., Jacobsson, L., & Edin-Liljegren, A. (2012). The confidence in health care and social services in northern Sweden—a comparison between reindeer-herding Sami and the non-Sami majority population. <i>Scandinavian journal of public health</i> , 40(6), 516-522.
Pohjola, A., & Valkonen, J. (2012). Poronhoitajien hyvinvoinnin uhat ja avun tarpeet. fi= Lapin yliopistokustannus en= Lapland University Press .
Melamies, I. (2016). Poronhoitajien työsuojelun kehittäminen. https://www.theseus.fi/handle/10024/120297
Väärälä, T., & Iivari, M. (2018). Työhyvinvointia edistävä työn kehittäminen poronhoitotyössä. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/159307/YAMK%20opinnaytetyo.pdf?sequence=1
Ocobock, C., Soppela, P., Turunen, M. T., Stenbäck, V., & Herzig, K. H. (2020). Elevated resting metabolic rates among female, but not male, reindeer herders from subarctic Finland. <i>American Journal of Human Biology</i> , 32(6), e23432.
Poroolämän sosio-kulttuuriset puolet, saamelaisuus, alueellisuus, kokonaisvaltainen hyvinvointi
Riseth, J. Å. (2006). Sámi reindeer herd managers: why do they stay in a low-profit business?. <i>British Food Journal</i> .
Daerga, L., Edin-Liljegren, A., & Sjölander, P. (2008). Quality of life in relation to physical, psychosocial and socioeconomic conditions among reindeer-herding Sami. <i>International Journal of Circumpolar Health</i> , 67(1), 10-28.
Muller-Wille, L., Granberg, L., Helander, M., Heikkilä, L., Lansman, A. S., Tuisku, T., & Berrouard, D. (2008). Community viability and well-being in northernmost Europe: social change and cultural encounters, sustainable development and food security in Finland's North. <i>International Journal of Business and Globalisation</i> , 2(4), 331-353.
Mazzullo, N. (2010). More than meat on the hoof? Social significance of reindeer among Finnish Saami in a rationalized pastoralist economy. <i>Good to eat, good to live with: Nomads and the animals in Northern Eurasia and Africa. Northeast Asian Study Series</i> , 11, 101-119.
Muuttoranta, K., & Mäki-Tanila, A. (2012). Regional differences in reindeer herding operations in Finland. <i>Acta Agriculturae Scandinavica, Section A—Animal Science</i> , 62(3), 142-152.
Kirchner, S. (2015). Climate Change Effects on Snow Conditions and the Human Rights of Reindeer Herders. <i>Pace Envtl. L. Rev.</i> , 33, 1.
Kirchner, S., & Frese, V. M. (2016). Sustainable Indigenous Reindeer Herding as a Human Right. <i>Laws</i> , 5(2), 24.
Oinas, P. (2018). Poronhoitajien sosiaalinen ja taloudellinen selviytyminen. https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/63156
Poronhoidon kestävyys ja taloudellinen näkökulma
Jernsletten, J. L. L., Klokov, K., & AS, P. G. T. (2002). Kestävä porotalous. Tromssa, Norway: Gjøvik Trykkeri AS.
Danell, Ö. (2005). The robustness of reindeer husbandry—need for a new approach to elucidate opportunities and sustainability of the reindeer industry in its socio-ecological context (In Swedish with Summary in English). <i>Rangifer</i> , 39-49.
Rantala, M. (2007). Ylälapinmetsiin perustuvien elinkeinojen kestävyyskriteerit ja indikaattorit. Pro gradu-tutkielma. Joensuun yliopisto, Metsätieteellinen tiedekunta.
Saarni, K. H. (2009). State subsidies to reindeer husbandry in Finland. <i>Rangifer Report</i> , (13), 120-121.
Saarni, K., & Nieminen, M. (2011). Tukipolitiikan vaikutukset Suomen poronhoitoon. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/530739/rkts2011_10.pdf?sequence=1
Saarni, K., & Nieminen, M. (2011). Porotalouden tukitoimet ja Pohjoismaiden poronlihamarkkinat. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/530740/rkts2011_11.pdf?sequence=1

Turunen, T., & Aho, P. (2011). Poronhoitoa haittaavia tekijöitä ja poroelinkeinoon mahdollisen loppumisen vaikutukset Sodankylässä. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29999/Aho_Paula%20Turunen_Tiina.pdf?sequence=1
Kietäväinen, A., Vatanen, E., & Ronkainen, S. (2013). Porotalouden taloudelliset ja työllistävät vaikutukset sekä muut arvot: kohti kokonaisarvoa? https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61806/Poron+kokonaisarvo-raportti_2013.pdf?sequence=2
Kumpula, J., Pekkarinen, A. J., Tahvonen, O., & Rasmus, S. (2015). Poronhoidon tuottavuus ja ekonomia erilaisissa laidun- ja ympäristöolosuhteissa. https://jukuri.luke.fi/handle/10024/530871
Sukupuoli- ja sukupolvinäkökulma
Gjernes, T. (2008). Perceptions of risk and uncertainty among Sámi women involved in reindeer herding in Northern Norway. <i>Health, risk & society</i> , 10(5), 505-516.
Kuokkanen, R. (2009). Indigenous women in traditional economies: The case of sami reindeer herding. <i>Signs: Journal of women in culture and society</i> , 34(3), 499-504.
Jonsson, G., Sarri, C., & Alerby, E. (2012). "Too hot for the reindeer"—voicing Sámi children's visions of the future. <i>International Research in Geographical and environmental education</i> , 21(2), 95-107.
Bremmer, M. K. (2012). The changing role of Sámi women in reindeer herding communities in northern Norway and the 1970-1980s women's resistance and redefinition movement. https://scholarworks.umt.edu/etd/969/
Begum, S. (2016). Effects of livelihood transformation on older persons in the Nordic Arctic: a gender-based analysis. <i>The Polar Record</i> , 52(2), 159.
Buchanan, A., Reed, M. G., & Lidestav, G. (2016). What's counted as a reindeer herder? Gender and the adaptive capacity of Sami reindeer herding communities in Sweden. <i>Ambio</i> , 45(3), 352-362.
Axelsson-Linkowski, W., Fjellström, A. M., Sandström, C., Westin, A., Östlund, L., & Moen, J. (2020). Shifting Strategies between Generations in Sami Reindeer Husbandry: the Challenges of Maintaining Traditions while Adapting to a Changing Context. <i>Human Ecology</i> , 48(4), 481-490.
Matkailu ja poronhoito
Tervo, K. (2007). Weather and climate as limiting factors in winter tourism in polar areas: changing climate and nature-based tourism in Northern Finland. 2007), <i>Developments in tourism climatology</i> , Commission Climate, Tourism and Recreation, International Society of Biometeorology. Available at: http://www.urbanclimate.net/cctr/ws3/report/dTcl_2007_tervo.pdf .
Kumentola, A. (2012). Porotilamatkailuyritysten turvallisuusopas. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Porotilamatkailun_turvallisuus_2012.pdf
Kumentola, A. (2012). Porotilamatkailuyritysten laatukäsikirja. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Porotilamatkailun_laatu_2012.pdf
Tervo-Kankare, K., Hall, C. M., & Saarinen, J. (2013). Christmas tourists' perceptions to climate change in Rovaniemi, Finland. <i>Tourism Geographies</i> , 15(2), 292-317.
Hakkarainen, M. (2015). Vuodenkierto luontoelinkeinoissa matkailun kehittämisen näkökulmasta. <i>Acta Lapponica Fenniae</i> .
Leu, T. C., & Müller, D. K. (2016). Maintaining inherited occupations in changing times: The role of tourism among reindeer herders in northern Sweden. <i>Polar Geography</i> , 39(1), 40-57.
Poron polulla -työryhmä (2017). Porotilamatkailun kultajyvät. https://paliskunnat.fi/ohjeet_opaat/Porotilamatkailun_kultajyvät_2017.pdf
Suunnittelu, tietolähteet, perinteinen tieto ja sen käyttö
Ruotsala, H. (2003). Porometsässä. Poronhoidon ympäristö ja perinteinen ympäristötieto. <i>Sananjalka</i> , 45(1), 115-139.
Hukkinen, J., Müller-Wille, L., Aikio, P., Heikkinen, H., Jääskö, O., Laakso, A., ... & West, N. (2004, May). Knowledge integration as participatory institutional development for sustainability: the case of reindeer management in Finland. In 5th international congress of Arctic Social Sciences (ICASS V), Abstracts, Fairbanks, Alaska (pp. 46-47).

Ruotsala, H. (2004). In the reindeer forest and on the tundra. Modern reindeer management and the meaning of ecological knowledge. <i>Pro Ethnologia</i> , 18, 23-48.
Meristö, T., Järvinen, J., Kettunen, J., & Nieminen, M. (2004). Porotalouden tulevaisuus–” Keitä olemme ja mitä meille kuuluu?” https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/536677/raportti298.pdf?sequence=1
Meristö, T., Järvinen, J., Kettunen, J., & Nieminen, M. (2004). Porotalouden tulevaisuus–” Minne voimme mennä ja kuinka?” https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/536702/raportti329.pdf?sequence=1
Meristö, T., Järvinen, J., Kettunen, J., & Nieminen, M. (2004). Porotalouden tulevaisuus–” Mitkä ovat mahdolliset maailmat?” Skenaarioluonnosten esittely. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/536687/raportti315.pdf?sequence=1
Inga, B. (2007). Reindeer (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>) feeding on lichens and mushrooms: traditional ecological knowledge among reindeer-herding Sami in northern Sweden. <i>Rangifer</i> , 27(2), 93-106.
Berghäll, J., & Pesu, M. (2008). Ilmastonmuutos ja kulttuuriympäristö: Tunnistetut vaikutukset ja haasteet Suomessa. Ympäristöministeriö.
Eira, I. M. G., Magga, O. H., Bongo, M. P., Sara, M. N., Mathiesen, S. D., & Oskal, A. (2008). The Challenges of Arctic Reindeer Herding: The Interface Between Reindeer Herders Knowledge and Modern Understanding of the Ecology, Economy, Sociology and Management of Sami Reindeer Herding. Sami University College.
Inga, B. (2008). Traditional ecological knowledge among reindeer herders in northern Sweden. https://pub.epsilon.slu.se/1947/
Maynard, N. G., Burgess, P., Oskal, P., Turi, A., Mathiesen, J. M., Gaup, I. G. E., ... & Gebelein, J. (2008). Eurasian Reindeer Pastoralism in a Changing Climate: Indigenous Knowledge and NASA Remote Sensing. https://core.ac.uk/download/pdf/10545563.pdf
Sara, M. N. (2009). Siida and Traditional Sami Reindeer Herding Knowledge. <i>Northern Review</i> , (30), 153-178.
Roturier, S., & Roué, M. (2009). Of forest, snow and lichen: Sámi reindeer herders' knowledge of winter pastures in northern Sweden. <i>Forest Ecology and Management</i> , 258(9), 1960-1967.
Magga, O. H., Mathiesen, S. D., Corell, R. W., & Oskal, A. (2009). Reindeer herding, traditional knowledge, adaptation to climate change and loss of grazing land.
Maynard, N. G., Oskal, A., Turi, J. M., Mathiesen, S. D., Eira, I. M. G., Yurchak, B., ... & Gebelein, J. (2010). Impacts of arctic climate and land use changes on reindeer pastoralism: indigenous knowledge and remote sensing. In <i>Eurasian Arctic land cover and land use in a changing climate</i> (pp. 177-205). Springer, Dordrecht.
Vuojala-Magga, T., Turunen, M., & Tennberg, M. (2010). Practical skills and tacit knowledge of Sámi reindeer herders in the context of extreme weather events. In <i>Extended Abstract. Presented at the Fifth Symposium on Policy and Socio-economic Research. Second AMS Conference on International Cooperation in the Earth System Sciences and Services, Atlanta, Georgia, United States of America.</i>
Olofsson, A. (2011). Towards adaptive management of reindeer grazing resources (Vol. 2011, No. 2011: 16).
Riseth, J. Å., Tømmervik, H., Helander-Renvall, E., Labba, N., Johansson, C., Malnes, E., ... & Callaghan, T. V. (2011). Sámi traditional ecological knowledge as a guide to science: snow, ice and reindeer pasture facing climate change. <i>The Polar Record</i> , 47(3), 202.
Paliskuntain yhdistys (2013). <i>Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa</i> . Paliskuntain yhdistys. Pohjolan Painotuote Oy. Rovaniemi.
Vanhanen, K., Partanen, M., Komu, T., Sarkki, S., & Heikkinen, H. I. Muuttuva pohjoinen ja ympäristöhallinnan haasteet. https://www.oulu.fi/sites/default/files/content/kutsuvierasty%C3%B6paja_raportti_web_0.pdf
Hast, S., & Jokinen, M. (2016). Elinkeinojen yhteensovittaminen–tarkastelussa kaivostoiminta, poronhoito ja luontomatkailu. <i>Kaivos suomalaisessa yhteiskunnassa</i> , 86-110. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63031/Kaivos_suomalaisessa_verkkoon_pdfa.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=87

Jäntti, S. & Vartiainen, K. (2016). Poro-Haravan avulla ylläpidetään poronhoidon paikkatietoja. Maankäyttö 2/2016. https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Poronhoidon_paikkatiedot_ja_tyokalu_maankayton_suunnitteluun_TOKAT
Olsén, L., Harkoma, A., Heinämäki, L., & Heiskanen, H. (2017). Saamelaisten perinnetiedon huomioiminen ympäristöpäätöksenteossa: Sámiid árbedieđu vuhtii váldin birasmearrádusaid dahkamis.
Partanen, M. (2018). "Jos löytyis joku juttu, mis kaikki vois olla riittävän voittajia". Ympäristöjärjestöjen näkökulma Lapin ympäristönmuutokseen kulttuurisen riskiteorian kautta. http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201802081174.pdf
Lépy, É., Heikkinen, H. I., Komu, T., & Sarkki, S. (2018). Participatory meaning making of environmental and cultural changes in reindeer herding in the northernmost border area of Sweden and Finland. <i>International Journal of Business and Globalisation</i> , 20(2), 203-221.
Järvenpää, J. (2018). Poro ja poronhoito talousmetsissä. https://paliskunnat.fi/ohjeet_oppaat/Poro_ja_poronhoito_talousmetsissa_2018.pdf
Markkula, I., Turunen, M., & Kantola, S. (2019). Traditional and local knowledge in land use planning: insights into the use of the Akwé: Kon Guidelines in Eanodat, Finnish Sápmi. <i>Ecology and Society</i> , 24(1).
Kanerva, A. M. (2020). ” Mecci uázžu leđe muu kirkko”–” Metsä saa olla kirkkoni”: Ekologinen perinnetieto inarinsaamelaisten luontosuhteessa. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/310538/Kanerva_Anna-Majja_Pro_gradu_2019.pdf?sequence=2
Markkula, I., Turunen, M. T., Tuulentie, S., & Nikula, A. (2020). Perinteinen ja paikallinen tieto maankäytön suunnittelussa–esimerkinä Enontekiö. <i>Alue ja Ympäristö</i> , 49(2), 145-161.
Sopeutuminen, resilienssi, herkkyyks (myös muut elinkeinot tai muu kuin ilmastonäkökulma)
Heikkinen, H. (2002). The adaptation of reindeer husbandry in post-industrial functional environment in the western reindeer husbandry area in Finland 1980–2000.
Tyler, N. J. C., Turi, J. M., Sundset, M. A., Bull, K. S., Sara, M. N., Reinert, E., ... & Corell, R. W. (2007). Saami reindeer pastoralism under climate change: applying a generalized framework for vulnerability studies to a sub-arctic social–ecological system. <i>Global Environmental Change</i> , 17(2), 191-206.
Carter, T. R. (2007). Suomen kyky sopeutua ilmastomuutokseen: FINADAPT. Yhteenveto päättäjille/Assessing the adaptive capacity of the Finnish environment and society under a changing climate: FINADAPT. Summary for Policy Makers.
Heikkinen, H. I., Lakomäki, S., & Baldrige, J. (2007). The dimensions of sustainability and the neo-entrepreneurial adaptation strategies in reindeer herding in Finland. <i>Journal of Ecological Anthropology</i> , 11(1), 25-42.
Keskitalo, E. C. H. (2007). Vulnerability in forestry, fishing and reindeer herding systems in northern Europe and Russia. Movements, migrants, and marginalisation: challenges of societal and political participation in Eastern Europe and the enlarged EU, 203-212.
Reinert, E. S., Aslaksen, I., Eira, I. M. G., Mathiesen, S., Reinert, H., & Turi, E. I. (2008). Adapting to climate change in reindeer herding: The nation-state as problem and solution. <i>Technology Governance. Working papers in Technology Governance and Economic Dynamics</i> , 16.
Vihersalo, M. (2008). Ilmastomuutosta koskevat strategiat ja raportit sekä ilmastomuutosta käsittelevien hankkeiden kartointu. http://thule.oulu.fi/oily/Ilmastomuutoshankeselvitys_Vihersalo.pdf .
Turi, E. I. (2008). Living with climate variation and change: a comparative study of resilience embedded in the social organisation of reindeer pastoralism in Western Finnmark and Yamal Peninsula (Master's thesis).
Rees, W. G., Stammer, F. M., Danks, F. S., & Vitebsky, P. (2008). Vulnerability of European reindeer husbandry to global change. <i>Climatic Change</i> , 87(1), 199-217.
Keskitalo, E. C. H. (2009). Governance in vulnerability assessment: the role of globalising decision-making networks in determining local vulnerability and adaptive capacity. <i>Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change</i> , 14(2), 185-201.

Vikhamar-Schuler, D., Førland, E. J., Hanssen-Bauer, I., Hygen, H. O., Nordli, Ø., & Svyashchennikov, P. (2010). Arctic communities and reindeer herders' vulnerability to changing climate: Climate conditions in northern Eurasia since year 1900. <i>Met. no Report</i> , 14, 2010.
Istomin, K. V., & Dwyer, M. J. (2010). Dynamic mutual adaptation: human-animal interaction in reindeer herding pastoralism. <i>Human Ecology</i> , 38(5), 613-623.
Konstantinov, Y. (2010). Socioeconomic life of climate change: extensivity in reindeer husbandry in relation to synergies between social and climate change (Kola Peninsula). <i>Acta Borealia</i> , 27(1), 44-65.
Furberg, M., Evengård, B., & Nilsson, M. (2011). Facing the limit of resilience: perceptions of climate change among reindeer herding Sami in Sweden. <i>Global health action</i> , 4(1), 8417.
Brännlund, I., & Axelsson, P. (2011). Reindeer management during the colonization of Sami lands: A long-term perspective of vulnerability and adaptation strategies. <i>Global Environmental Change</i> , 21(3), 1095-1105.
Vuojala-Magga, T. (2012). Adaptation of Sámi reindeer herding: EU regulation and climate change. In <i>Governing the Uncertain</i> (pp. 101-122). Springer, Dordrecht.
Tennberg, M. (Ed.). (2012). <i>Governing the uncertain: adaptation and climate in Russia and Finland</i> . Springer Science & Business Media.
Heikkinen, H. I., Kasanen, M., & Lépy, É. (2012). Resilience, vulnerability and adaptation in reindeer herding communities in the Finnish-Swedish border area. <i>Nordia Geographical Publications</i> , 41(5), 107-121.
Sinevaara-Niskanen, H., & Tennberg, M. (2012). Responsibilisation for adaptation. In <i>Governing the Uncertain</i> (pp. 125-136). Springer, Dordrecht.
Sarkki, S., & Heikkinen, H. I. (2012). The resilience of communities and nature-based livelihoods in northern Finland. <i>Nordia Geographical Publications</i> , 41(5), 95-106.
Löf, A. (2013). Examining limits and barriers to climate change adaptation in an Indigenous reindeer herding community. <i>Climate and Development</i> , 5(4), 328-339.
Brännlund, I. (2015). <i>Histories of reindeer husbandry resilience: Land use and social networks of reindeer husbandry in Swedish Sápmi 1740-1920</i> (Doctoral dissertation, Centrum för samisk forskning, Umeå universitet).
Sköld, P. (2015). Perpetual adaption? Challenges for the Sami and reindeer husbandry in Sweden. In <i>The New Arctic</i> (pp. 39-55). Springer, Cham.
Käyhkö, J., Horstkotte, T., Kivinen, S., & Johansen, B. (2015, April). Social-ecological feedbacks between climate, reindeer and people-contributions to climate change adaptation?. In <i>EGU General Assembly Conference Abstracts</i> (p. 12836).
Heikkinen, H. I., & Sarkki, S. (2015). Ympäristönmuutos, poronhoidon sopeutumiskapasiteetti ja suurpedot. Suden kanssa. https://www.researchgate.net/profile/Mari-Pohja-Mykrae/publication/280735819_Susipolitiikan_suunnanmuutos_-_ohjailusta_omistajuuteen/links/55c467a708aebc967df1ca23/Susipolitiikan-suunnanmuutos-ohjailusta-omistajuuteen.pdf#page=98
Sarkki, S., Komu, T., Heikkinen, H. I., García, N. A., Lépy, É., & Herva, V. P. (2016). Applying a synthetic approach to the resilience of Finnish reindeer herding as a changing livelihood. <i>Ecology and Society</i> , 21(4).
Arctic Council (2016). <i>Arctic resilience report</i> . Stockholm Environment Institute and Stockholm Resilience Centre.
Koivurova, T., & Kähkönen, J. (2018). Pre-Study for the Arctic Resilience Forum 2018. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63410/Koivurova.Timo%20ja%20K%C3%A4hk%C3%B6nen.Juho.pdf?sequence=1
AMAP (2017). <i>Adaptation Actions for a Changing Arctic: Perspectives from the Barents Area</i> . Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP). https://www.amap.no/documents/doc/adaptation-actions-for-a-changing-arctic-perspectives-from-the-barents-area/1604
Landauer, M., Rasmus, S., & Forbes, B.C. (2021). What drives reindeer management towards social and ecological tipping points? <i>Regional Environmental Change</i> . https://doi.org/10.1007/s10113-021-01757-3

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

